

LIPIEC-SIERPIEŃ 2023



„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie.

DR JOANNA BECZKOWSKA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet ŁÓDZKI

MONITOR KOREAŃSKI

LIPIEC-SIERPIEŃ 2023

TRÓJSTRONNY SZCZYT Z JAPONIĄ I USA

Prezydent Yoon Suk-yeol konsekwentnie kontynuuje politykę wzmocnienia relacji z Japonią i Stanami Zjednoczonymi przeciwko zagrożeniu ze strony KRLD. Okrzyknięty historycznym szczyt w Camp David wyznaczył kierunek rozwoju nieformalnego sojuszu. Nierozwiązane spory historyczne stanowią jednak słabość sojuszu – zmiana władzy w Japonii czy Korei Południowej może doprowadzić do kolejnego konfliktu ze względu na populistyczną politykę krajową. Również zmiana władzy w USA mogłaby doprowadzić do osłabienia trójstronnego partnerstwa, jak to miało miejsce w czasie administracji Donalda Trumpa.

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

11 lipca: nowa umowa o partnerstwie została podpisana przez Koreę Południową i NATO. Korea Południowa i Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego podpisały nową umowę o partnerstwie składającą się z 11 indywidualnie dostosowanych programów partnerstwa (ITPP). Nowe sektory współpracy mają obejmować cyberbezpieczeństwo, nowe technologie, zmiany klimatyczne i przemysł obronny. Podpisane porozumienie ma na celu instytucjonalizację współpracy z NATO. Spotkanie prezydenta Yoon Suk-yeola z sekretarzem generalnym NATO Jensem Stoltenbergiem miało także na celu omówienie współpracy w zakresie wywiadu wojskowego.

12 lipca: w Wilnie odbyło się szóste spotkanie prezydenta Yoon Suk-yeola oraz premiera Kishidy Fumio. Podczas spotkania prezydent Yoon Suk-yeol miał podnieść kwestię planowanego wypuszczenia wody z elektrowni w Fukushima. Prezydent oświadczył, że uszanuje decyzję Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej w tej sprawie, jednocześnie zwracając się do strony japońskiej o wymianę w czasie rzeczywistym informacji dotyczących monitorowania procesu spuszczenia wody. Obie strony omówiły także północnokoreańskie prowokacje oraz możliwości rozwoju współpracy gospodarczej.

25 lipca: impeachment Ministra Spraw Zagranicznych został odrzucony przez Trybunał Konstytucyjny. Trybunał Konstytucyjny zniósł impeachment ministra Lee Sang-mina, który od lutego był zawieszony. Wniosek o impeachment został przyjęty przez Zgromadzenie Narodowe, dzięki większości głosów opozycyjnej Partii Demokratycznej. Opozycja żądała pociągnięcia do odpowiedzialności ministra Lee Sang-mina w związku z tragicznym w skutkach wybuchem paniki w Itaewon z okazji Halloween – w wyniku zmiżdżenia przez tłum 156 osób poniosło śmierć. Według Trybunału Konstytucyjnego tragedia w Itaewon była wypadkową wielu czynników i nie można jednoznacznie stwierdzić, czy minister dopełnił swoich obowiązków w związku z ustawą o zarządzaniu katastrofami i bezpieczeństwem.

28 lipca: roszczenia terytorialne Japonii spotkały się z protestem ze strony Seulu. Południowokoreańskie MSZ oraz MON wezwały zastępcę ambasadora Japonii Yamamoto Mondo oraz dyplomatę ds. obrony Hyodo Kotaro w celu wyjaśnienia umieszczenia przez Japonię w białej księdze dotyczącej obronności spornej wyspy Dokdo (jap. Takeshima). Według południowokoreańskiego rządu japońskie roszczenia, co do wyspy są bezpodstawne. Wyspa od 2005 roku oznaczana jest jako terytorium Japonii w białej księdze.

1 sierpnia: autorytet nauczyciela ma zostać wzmocniony przez nowe ministerialne wytyczne. Po fali protestów nauczycieli, które przetoczyły się przez kraj w związku z samobójczą śmiercią nauczycielki prezydent Yoon Suk-yeol zalecił Ministerstwu Edukacji priorytetowe ustanowienie nowych wytycznych dotyczących środków dyscyplinowania uczniów, a także kontaktów z rodzicami. Podczas posiedzenia gabinetu prezydent Yoon Suk-yeol oświadczył: „pozostawienie uczniów naruszających zasady bez kary pod pretekstem praw człowieka nie różni się od tolerowania czynów przestępczych podważających porządek społeczny”. Według protestujących nauczycieli są oni nękanymi przez rodziców, którzy bezpodstawnie oskarżają ich o znęcanie się nad dziećmi. Nowe wytyczne mają za zadanie określenie możliwych środków dyscyplinarnych, które są dopuszczalne, aby chronić nauczycieli przed oskarżeniami. Rozważane jest także wprowadzenie systemu składania skarg przez rodziców, uniemożliwiający bezpośredni kontakt z nauczycielami. Środowiska nauczycielskie skrytykowały jednak propozycje Prezydenta – według nich potrzebne są dogłębne reformy, a nie odrzucenie Rozporządzenia o prawach człowieka dla uczniów, które wprowadziło zakaz stosowania wcześniej powszechnych kar fizycznych i słownej przemocy.

1-12 sierpnia: międzynarodowy zlot skautów Jamboree odbył się w Busan. Korea Południowa spotkała się z międzynarodową krytyką w związku z wieloma

problemami organizacyjnymi, które towarzyszyły wydarzeniu. Wizerunkowe fiasko wydarzenia wywołało wzajemne oskarżenia na scenie politycznej. Rządząca Partia Siła Narodu została skrytykowana za nadmierne obwinianie władz lokalnych prowincji Jeolla Północne. Nieudana organizacja Jamboree stała się rysą na wizerunku Korei Południowej, która do tej pory z sukcesem organizowała takie międzynarodowe wydarzenia jak Igrzyska Olimpijskie (1988 i 2018), szczyt G20 (2010) czy Mistrzostwa Świata w piłce nożnej (2002).

9 – 13 sierpnia: państwa afrykańskie zostały odwiedzone przez ministra spraw zagranicznych Park Jina. Minister Park Jin odwiedził Etiopię, Zambię oraz Rwandę, gdzie promował kandydaturę Busan na organizatora Expo 2030. W Etiopii doszło do spotkania szefów MSZ. Park Jin oraz Demeke Mekonnen Hassen którzy omówili różne kwestie związane z możliwościami wzmocnienia współpracy dwustronnej, szczególnie na płaszczyźnie gospodarki i wymiany międzyludzkiej. W Zambii szef MSZ spotkał się z prezydentem Hakainde Hichilema, aby omówić możliwości współpracy przy łańcuchach dostaw kluczowych surowców, wykorzystywanych przy produkcji baterii do samochodów elektrycznych. Była to pierwsza wizyta ministra spraw zagranicznych Korei Południowej w Zambii od 1990 roku, kiedy oba państwa ustanowiły relacje dyplomatyczne. Z kolei w Rwandzie minister Park Jin spotkał się ze swoim odpowiednikiem Vincentem Birutą, by podpisać memorandum o wzmocnieniu strategicznego dialogu między obydwojema stronami. Ponadto Korea Południowa zobowiązała się do zapewnienia kredytów w ramach Economic Development Cooperation Fund. W przyszłym roku ma odbyć się pierwszy szczyt Korea Południowa – Afryka. Wcześniej, 10 lipca odbyła się z kolei inauguracja inicjatywy „K-rice belt”, która ma na celu dzielenie się know-how z zakresu uprawy ryżu oraz wzmocnienie upraw w Afryce. Inauguracja odbyła się w Seulu – Ministerstwo Rolnictwa podpisało memoranda z ośmioma państwami afrykańskimi: Senegalem, Gambią, Ghaną, Kamerunem, Kenią, Ugandą i Gwineą Bissau.

14 sierpnia: ponad 2 tys. osób zostało ułaskawionych przez Prezydenta z okazji Dnia Wyzwolenia. Prezydent Yoon Suk-yeol, zgodnie z przyjętym w Korei Południowej zwyczajem z okazji ważnego święta narodowego wydał decyzję o ułaskawieniu osób skazanych za różne przestępstwa. W tym roku Prezydent skupił się przede wszystkim na biznesmenach, w celu „przyspieszenia odbudowy gospodarki”. Według Ministerstwa Sprawiedliwości osoby skazane za korupcję, przestępstwa seksualne, kradzież lub morderstwo nie znalazły się na liście.

15 sierpnia: prezydent Yoon Suk-yeol nazwał Japonię „partnerem” w trakcie przemówienia z okazji Dnia Wyzwolenia. W przemówieniu z okazji 78.

rocznicy zakończenia japońskiej okupacji (1910-1945) prezydent Yoon Suk-yeol ponownie nazwał Japonię „partnerem, dzielącym wspólne uniwersalne wartości i cele”. Według Prezydenta współpraca na płaszczyźnie gospodarki i bezpieczeństwa zapewni pokój i stabilizację w regionie. Prezydent Yoon Suk-yeol podkreślił znaczenie nie tylko trójstronnej współpracy z Japonią i USA, ale także z NATO – aby wspólnie przeciwdziałać prowokacjom ze strony KRLD oraz wspierać państwa, których wolność jest zagrożona. Warto zwrócić uwagę, że wskazał na „rosnące zagrożenie ze strony komunistów i ich sympatyków”, co przypomina retorykę z czasów silnego antykomunizmu w Korei Południowej. Uderza ona nie tylko w Koreę Północną („komunistów”) ale także ich sympatyków – w Korei Południowej nazywanych „siłami antypaństwowymi”. Prezydent ostrzegł, żeby „nie dać się zwieść” takim siłom – co może zostać odczytane jako atak w stronę opozycji. Z krytyką spotkał się także brak odniesienia do przeszłości i kwestii spornych z Japonią, a także brak zachęty do współpracy i integracji podzielonej południowokoreańskiej sceny politycznej.

18 sierpnia: w Camp David odbył się trójstronny szczyt USA - Japonia - Korea Południowa. W Maryland prezydenci Joe Biden i Yoon Suk-yeol oraz premier Kishida Fumio ogłosili „nową erę” trójstronnej współpracy, a jej ramy mają stanowić trzy dokumenty: „Zasady Camp David”, „Zobowiązanie do konsultacji” oraz „Duch Camp David”. Podczas szczytu określono wspólne wartości, mające stanowić podstawę trójstronnych działań – wśród nich znalazło się potępienie broni nuklearnej oraz ochrona wolnego i otwartego Indo-Pacyfiku. Ponadto trzy strony zobowiązały się do organizacji regularnych konsultacji – corocznych spotkań głów państw oraz ministrów spraw zagranicznych, obrony oraz handlu. Więcej na temat szczytu z perspektywy Korei Południowej zob. [Blog OSA](#).

22 sierpnia: nowy minister handlu został nominowany przez prezydenta Yoon Suk-yeola. Ministerstwem Handlu, Przemysłu i Energii będzie kierował Bang Moon-kyu. Wcześniej Bang Moon-kyu sprawował urząd drugiego wiceministra w Ministerstwie Finansów oraz Ministerstwie Zdrowia, a także pełnił funkcję prezesa Export-Import Bank of Korea. Zmiany dotyczą także innych stanowisk w Ministerstwie Handlu, Przemysłu i Energii, co odczytywane jest jako wyraz niezadowolenia prezydenta Yoon Suk-yeola z realizacji założeń polityki gospodarczej. Wśród kluczowych zadań Ministerstwa ma być m.in.: restrukturyzacja przynoszącej straty Korea Electric Power Corporation (KEPCO) – prezydent Yoon Suk-yeol odrzucił politykę swojego poprzednika dotyczącą wycofywania się z energetyki jądrowej. Krytycy Prezydenta zarzucają mu zbyt duże skupienie na dyplomacji i polityce zagranicznej, bez sukcesów w polityce

krajowej – przede wszystkim na polu gospodarki. W tym kontekście można odczytywać zmiany osobowe w Ministerstwie Handlu.

24 sierpnia: Seul przyjął japońską decyzję o rozpoczęciu spuszczenia wody z uszkodzonej elektrowni w Fukushima. W wydanym przez południowokoreański rząd oświadczeniu stwierdzono, że nie ma naukowych lub technicznych przeszkód związanych z planowanym spuszczeniem wody z uszkodzonej elektrowni do oceanu. Jednocześnie podkreślano, że rząd nie popiera tej decyzji. Premier Han Duck-soo wyraził nadzieję, że Japonia w sposób szczegółowy będzie informować stronę koreańską na temat procesu odprowadzania wody z elektrowni przez kolejne 30 lat. Z kolei minister oceanów Cho Seung-hwan oświadczył, że Korea Południowa jako członek społeczności międzynarodowej nie ma innego wyboru jak zaakceptować zrzut wody, skoro zgodę wyraziła Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej. Decyzja o zrzucie wody wywołała protesty w Korei Południowej – w tym wtargnięcie do japońskiej ambasady. 25 sierpnia Partia Demokratyczna zorganizowała marsz przeciwko „zbrodniczym” działaniom Japonii, jak określono jednostronną decyzję o zrzucie wody. Natomiast koreańska Krajowa Federacja Spółdzielni Rybackich oświadczyła, że w przypadku wykrycia substancji radioaktywnych w produktach morskich rybacy całkowicie wstrzymają połowy – natomiast rząd wezwał do wzmocnienia testów na promieniowanie oraz opracowania środków zachęcających do spożycia owoców morza. Z kolei 27 sierpnia grupa południowokoreańskich ekspertów ds. bezpieczeństwa nuklearnego wyruszyła do Japonii, by obserwować proces spuszczenia wody. Na mocy porozumienia między Koreą Południową, Japonią i Międzynarodową Agencją Energii Atomowej koreańscy eksperci będą co dwa tygodnie nadzorować proces.

25 sierpnia: szef Koreańskiej Komisji ds. Komunikacji został mianowany przez prezydenta Yoon Suk-yeola. Nowym szefem państwowego organu nadzoru nad medialnymi nadawcami został Lee Dong-kwan, były dziennikarz i sekretarz ds. pracy w administracji prezydenta Lee Myung-baka. Wybór nowego szefa komisji spotkał się z krytyką opozycyjnej Partii Demokratycznej – Lee Dong-kwanowi jest zarzucane, że w latach 2008-2011 pracując w Kancelarii Prezydenta wywierał zbyt duży wpływ na państwową stację KBS. Mimo sprzeciwu Zgromadzenia Narodowego, w którym większość ma Partia Demokratyczna, prezydent Yoon Suk-yeol mianował Lee Dong-kwana na stanowisko.

KOMENTARZ

Spory historyczne ciągle kładą się cieniem na relacjach dwustronnych z Japonią? Tego samego dnia kiedy Korea Południowa świętowała Dzień Wyzwolenia i prezydent Yoon Suk-yeol przekonywał do znaczenia partnerstwa z Japonią, premier Kishida Fumio wysłał ofiarę do świątyni Yasukuni. Koreańskie MSZ wyraziło niezadowolenie, by następnie tej kwestii nie poruszać w trakcie trójstronnego szczytu. Potępienie japońskich wizyt w świątyni Yasukuni stało się pewnym rytuałem, skierowanym przede wszystkim do Koreańczyków, nie mającym większego wpływu na relacje dwustronne. Nie należy jednak ignorować antyjapońskich resentymentów i uznawanych za nierozwiązane spory historyczne, które mogą przy zmianie władzy znów położyć się cieniem na relacjach dwustronnych. W tym kontekście ciekawe są nastroje społeczne młodych Koreańczyków, którzy uznają, że przeprosiny za kwestie historyczne powinny zostać rozdzielone od „konsumpcji kulturalnej”. Przez 78 lat od wyzwolenia kwestia niewystracających przeprosin pozostaje istotna, jednocześnie nie przekreśla żywego zainteresowania młodych ludzi japońską kulturą popularną czy turystyką do Japonii. Stąd coraz mniejsza siła protestów opartych na bojkocie japońskich produktów. Jednocześnie zwiększona wymiana kulturowa jest niewystarczającym czynnikiem, by rozwiązać kwestię sporów historycznych, głęboko zakorzenionych w koreańskiej tożsamości.

Nie tylko północnokoreańskie prowokacje motywują zbliżenie Korei Południowej z NATO. Nie ulega wątpliwości, że zagrożenie ze strony Korei Północnej motywuje Koreę Południową do angażowania się w międzynarodowe formaty. Istotną zmienną, która popchnęła Seul do zbliżenia się do NATO jest rosyjska agresja na Ukrainę. Obecna sytuacja geopolityczna odsłoniła słabość Rady Bezpieczeństwa ONZ i nieskuteczność mechanizmu nakładania sankcji na KRLD w obliczu weta Rosji. Stąd poszukiwanie innej międzynarodowej instytucji skupiającej wiele państw, które mogą wspólnie potępiać działania Pjongjangu – oraz zadowolenie Seulu z wydania wspólnego komunikatu krytykującego test rakiety Hwasong-18.

Wydaje się jednak, że oprócz typowego zabiegania Korei Południowej o poparcie przeciwko północnokoreańskim prowokacjom, obecne zbliżenie z NATO ma jeszcze jeden wymiar: wyrażenia solidarności z Europą, niezwykle ważnego dla sprzedaży koreańskiej broni. Prezydent Yoon Suk-yeol tworzy wokół siebie

narrację „najlepszego sprzedawcy”, stawiając sobie za cel doprowadzenie Korei Południowej do światowej czołówki eksporterów broni. Umowy z Polską stały się katalizatorem i teraz Korea Południowa aktywnie promuje swój przemysł obronny w państwach Europy Wschodniej i Północnych, w tym krajach nadbałtyckich.

Prezydent Yoon Suk-yeol wypowiedział wojnę „kartelom”. W polityce wewnętrznej na uwagę zasługuje skupienie się prezydenta Yoon Suk-yeola na walce z „kartelami partykularnych interesów”. Pod tym pojęciem Prezydent rozumie monopolistyczne grupy, które nadmiernie wykorzystują dotacje rządowe. Podczas zaprzysiężenia nowych wiceministrów na początku lipca Yoon Suk-yeol oświadczył, w ostrych słowach, że „skorumpowane kartele” niszczą państwo demokratyczne od środka (co ciekawe, od zewnątrz państwo ma być osłabiane przez „totalitaryzm i socjalizm”, co jest kolejnym przykładem antykomunistycznej retoryki prezydenta, przypominającej tą z czasów generała Park Chung-hee). Prezydent zamierza przede wszystkim skupić się na „kartelach” działających w sektorze badań i rozwoju (Research and development, R&D). W sierpniu rząd Yoon Suk-yeola zaskoczył branżę ogłaszając propozycję budżetu na 2024 rok, w której zmniejszono środki na R&D, które do tej pory miało być motorem napędowym koreańskiej gospodarki. Według rządu to właśnie w tym sektorze projekty finansowane z rządowych dotacji były zdominowane przez kilku odbiorców. Obawy budzi szerokość pojęcia „karteli” w rozumieniu prezydenta Yoon Suk-yeola – niczym „antypaństwowych grup” z czasów antykomunizmu, kiedy nadając łatkę „antypaństwowca” zwalczano opozycję czy protestujących studentów. Wcześniej prezydent Yoon Suk-yeol zapowiadał walkę ze związkami zawodowymi czy organizacjami obywatelskimi, a także systemem prywatnej edukacji, które „w imię własnych interesów” blokują reformy rynku pracy, systemu emerytalnego i edukacji. „Anytkartelowa” retoryka Prezydenta zdaje się jedynie bardziej dzielić społeczeństwo niż sprzyjać dialogowi społecznemu w kwestii kluczowych reform.

II. KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

6 lipca: współpraca turystyczna między Koreą Południową i Litwą ma zostać wzmocniona. Litewska minister gospodarki i innowacji Ausrine Armonaite odwiedziła Seul, by omówić kwestie rozszerzenia współpracy

dwustronnej. Litwa i Korea Południowa podpisały memorandum w sprawie rozwoju dwustronnej wymiany turystycznej podczas spotkania minister Armonaite z ministrem kultury i turystyki Park Bo-gyoonem. Litewska minister omówiła także kwestie współpracy w sektorach zaawansowanych technologii z ministrem handlu Ahn Duk-geunem.

11 lipca: nowa dostawa wojskowa została wysłana z Korei Południowej do Ukrainy. Ministerstwo Obrony poinformowało o wysłaniu kolejnej partii wykrywaczy min oraz kombinezonów ochronnych jako wsparcie dla Ukrainy. Jednocześnie Seul nie zmienił polityki w sprawie dostarczania broni – wojskowe dostawy zaopatrzenia obejmują jedynie wyposażenie takie jak lekarstwa, maski przeciwgazowe czy kamizelki kuloodporne.

12 lipca: w Wilnie doszło do spotkania prezydenta Yoon Suk-yeola z przywódcami Słowacji, Litwy i Estonii. Na marginesie szczytu NATO prezydenci Yoon Suk-yeol oraz Gitanas Nausėda spotkali się, aby omówić możliwości rozwoju współpracy między Koreą Południową a Litwą. Strona południowokoreańska oświadczyła, że planuje otworzyć w Wilnie ambasadę. Z kolei prezydent Nausėda wyraził zainteresowanie koreańską artylerią samobieżną i innymi systemami uzbrojenia. Z kolei podczas spotkania z premier Estonii Kaja Kallas obie strony omówiły współpracę na płaszczyźnie cyberbezpieczeństwa. Spotkanie z prezydent Słowacji Zuzaną Caputovą skupiło się wokół inwestycji i współpracy gospodarczej. Strona słowacka wyraziła zainteresowanie rozwojem koreańskich inwestycji w sektorze elektromobilności.

12-14 lipca: oficjalna wizyta państwowa prezydenta Yoon Suk-yeola odbyła się w Polsce. Prezydent Yoon Suk-yeol wraz z liczną delegacją biznesową, reprezentującą zarówno koreańskie konglomeraty, jak i sektor MŚP uczestniczyli w szeregu wydarzeń. Południowokoreański przywódca spotkał się z prezydentem Andrzejem Dudą, aby omówić dalsze możliwości rozwoju współpracy. Obaj Prezydenci przewodniczyli także obradom Forum Gospodarczego Polska-Korea. W trakcie wizyty w Polsce podpisano 33 szczegółowe porozumienia o współpracy w takich sektorach jak elektromobilność, energetyka jądrowa i wodorowa, a także powojenna odbudowa Ukrainy. Obie strony wyraziły nadzieję na pogłębienie współpracy w obszarach inwestycji, handlu i infrastruktury, w tym zmniejszenia dysproporcji handlowej m.in.: poprzez dopuszczenie na rynek koreański polskiego mięsa. W kwestii powojennej odbudowy Ukrainy oczekiwana jest trójstronna współpraca, która ma być wspomagana przez konsultacje na poziomie wiceministerialnym. Z kolei państwowa agencja Korea Overseas Infrastructure & Urban Development Corporation (KIND) planuje otworzyć swoją siedzibę w Warszawie, by koordynować projekty infrastrukturalne. Wśród podpisanych w trakcie Forum Gospodarczego Polska – Korea porozumień o współpracy znalazło się wiele

związanych z innowacjami. Sieć Badawcza Łukasiewicz podpisała porozumienia z Korea Institute for Advancement of Technology (KIAT), Korea Electronics Technology Institute (KETI) oraz Korea Automotive Technology Institute (KATECH). Z kolei na płaszczyźnie robotyki współpraca ma się rozwijać dzięki porozumieniu zawartym między Forum Automatyki i Robotyki Polskiej oraz Korea Association of Robot Industry (KAR). Natomiast w branży motoryzacyjnej podpisano memorandum o współpracy pomiędzy Korea Battery Industry Association (KBIA) a Polskim Związkiem Przemysłu Motoryzacyjnego w celu wspierania strategicznych relacji biznesowych, rozwoju przemysłu baterii do samochodów elektrycznych oraz łańcuchów dostaw baterii. Strategiczną współpracę ma także wspierać memorandum podpisane między Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK) oraz Export-Import Bank of Korea (KEXIM) i Korea Trade Insurance Corporation (K-SURE). Współpraca ma objąć wsparcie finansowania projektów eksportowych – zarówno południowokoreańskich, jak i polskich oraz wzmocnić relacje biznesowe.

13 lipca: relacje kulturalne zostały omówione przez Polskę i Koreę Południową. W Warszawie doszło do spotkania ministrów kultury Piotra Glińskiego oraz Park Bo-gyoona. Obie strony omówiły możliwości rozwoju relacji kulturalnych jako wsparcia dla zacieśniania relacji gospodarczych i politycznych. Jednym z takich działań ma być organizacja wizyt studyjnych pracowników instytucji kultury oraz wspieranie wydarzeń promujących kulturę.

14 lipca: możliwości wzmocnienia współpracy w obszarze handlu i inwestycji zostały omówione przez Koreę Południową i Łotwę. Wiceminister handlu, przemysłu i energii Jang Young-jin spotkał się w Seulu z minister gospodarki Łotwy Ilze Indriksonē. Wśród omówionych tematów znalazła się współpraca w zaawansowanych sektorach przemysłowych, w tym bioprodukcji.

15 lipca: w Kijowie doszło do spotkania prezydentów Yoon Suk-yeola i Wołodomyra Zełenskiego. Prezydent Yoon Suk-yeol i pierwsza dama Kim Keon-hee odwiedzili Ukrainę – wizyta wcześniej była utrzymywana w sekrecie. Prezydenci przez prawie dwie godziny rozmawiali na temat możliwości wsparcia Ukrainy w obszarach bezpieczeństwa, pomocy humanitarnej i projektów odbudowy. Korea Południowa wyraziła także zainteresowanie uczestnictwem w Ukraińskiej Inicjatywie Solidarności Pokojowej, wspierającej globalny pokój i wolność. Ponadto zgodzono się utworzyć mechanizm stypendialny dla ukraińskich studentów uczących się w Korei Południowej.

26 lipca: memorandum w sprawie powojennej odbudowy Ukrainy zostało podpisane przez Korea Water Resources Corp. (K-water). W Liverpoolu odbyła się ceremonia podpisania memorandum między koreańską spółką publiczną K-water a Ukrhydroenergo (JUHE). Strona koreańska ma dzielić się know-how z zakresu wytwarzania energii wodnej, by pomóc odbudować i

zmodernizować m.in.: tamę Nowa Kachówka. K-water ma także współpracować z obwodem chersońskim w celu uzdatniania wody.

5-6 sierpnia: Korea Południowa zostanie członkiem grupy roboczej wdrażającej pokojowy plan Zełenskiego. W trakcie zorganizowanych przez Arabię Saudyjską rozmów pokojowych dotyczących Ukrainy Korea Południowa została wybrana jako członek grupy roboczej odpowiedzialnej za implementację pokojowego planu prezydenta Wołodymyra Zełenskiego „Formuła pokoju”. Plan ten składa się z 10 punktów, wzywających m.in.: do zapewnienia bezpieczeństwa nuklearnego, żywnościowego i energetycznego czy uwolnienia wszystkich więźniów i osób deportowanych. Utworzenie grupy roboczej zostało omówione w Arabii Saudyjskiej podczas szczytu, w którym udział wzięli doradcy ds. bezpieczeństwa z 45 krajów – Korea Południowa była reprezentowana przez Cho Tae-yonga.

7 sierpnia: wizyta prezydenta Andrzeja Dudy w Seulu została odwołana. Zaplanowana na 9-11 sierpnia wizyta została odwołana z powodu trudnych warunków atmosferycznych. Prezydent miał wziąć udział w Jamboree, a także spotkać się z przedstawicielami lokalnych firm zbrojeniowych.

16 sierpnia: wniosek w sprawie budowy elektrowni jądrowej we współpracy z Koreą Południową został złożony przez PGE PAK Energia Jądrowa. Spółka zawiązana na potrzeby realizacji projektu złożyła do Ministerstwa Klimatu i Środowiska wniosek o wydanie decyzji zasadniczej na potrzeby budowy elektrowni jądrowej wykorzystującej koreańskie reaktory APR1400 w Koninie. Przewiduje się, że pierwszy blok elektrowni powinien zostać ukończony w 2035 roku.

21-24 sierpnia: wspólne badania w dziedzinie energetyki zostały przeprowadzone przez Czechy i Koreę Południową. Korea Hydro & Nuclear Power zaprosiła czeską delegację do Koreańskiego Instytutu Badań nad Energią Wodną i Jądrową w Daejeon. W skład delegacji weszli przedstawiciele środowisk przemysłowych i akademickich. Było to drugie czesko-koreańskie spotkanie mające na celu wspieranie wspólnych projektów badawczych związanych z energetyką jądrową.

23 sierpnia: wzmocnienie współpracy w obszarze handlu i inwestycji zostało omówione przez Polskę i Koreę Południową. W Seulu odbyło się spotkanie z udziałem ministra handlu, przemysłu i energii Lee Chang-yanga oraz ministra rozwoju gospodarczego Waldemara Budy. Podczas spotkania omówiono możliwości dalszego rozwoju współpracy w sektorach strategicznych, ze szczególnym naciskiem na zaawansowane sektory przemysłowe.

31 sierpnia: dalsza współpraca zbrojeniowa została omówiona przez Polskę i Koreę Południową. W Warszawie odbyło się spotkanie z udziałem ministrów

obrony narodowej Mariusza Błaszczaka oraz Lee Jong-sup. Spotkanie miało na celu omówienie dwustronnych relacji wojskowych. Minister Błaszczak oświadczył, że trwają prace nad przygotowaniem drugiej fazy współpracy polegającej na produkcji koreańskiego uzbrojenia (czołgów, samolotów czy armatohaubic) w Polsce.

III. RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

3 lipca: prezeska Hyundai Group wycofała wniosek o wjazd do Korei Północnej. Prezeska Hyundai Group Hyun Jeong-eun wycofała z Ministerstwa ds. Zjednoczenia wniosek po tym jak strona północnokoreańska odrzuciła prośbę, powołując się na politykę zakazu wjazdu dla obywateli Korei Południowej. Hyun Jeong-eun starała się o wjazd do Gór Diamentowych (Kumgang) ze względu na rocznicę śmierci męża Chung Mong-huna. Hyundai Asan, którego prezesem był Chung Mong-hun, zostało powołane w 1998 roku w celu angażowania się w międzykoreańskie projekty. Hyundai Asan zajmowało się specjalną strefą turystyczną w Górach Diamentowych, gdzie rozwijało infrastrukturę. Korea Południowa zawiesiła program wycieczek w 2008 roku, po zastrzeleniu turystki przez północnokoreańskich żołnierzy. W 2018 roku prezeska Hyundai Group otrzymała zgodę na wjazd w Góry Diamentowe.

5 lipca: wydobywanie resztek północnokoreańskiego satelity zostało zakończone. Wojsko oświadczyło, że zakończono wydobywanie kluczowych części rakiety i satelity, które zatoniły po nieudanej próbie wystrzelenia satelity szpiegowskiego przez KRLD w maju. Szczątki zostały wspólnie zbadane ze stroną amerykańską – oceniono, że satelita nie miała zastosowania wojskowego. Wydobywanie szczątków oraz analiza miała na celu ocenę zaawansowania północnokoreańskiej technologii.

12 lipca: nowa rakiet balistyczna o zasięgu międzykontynentalnym została przetestowana przez KRLD. Korea Północna wystrzeliła nową rakietę Hwasong-18, wykorzystującą paliwo stałe w kierunku Morza Wschodniego (Japońskiego). Według północnokoreańskich mediów test okazał się sukcesem, potwierdzającym możliwość oraz niezawodność nowego systemu broni strategicznej, tym samym wzmacniając siły nuklearne KRLD. Po raz pierwszy Pjongjang przeprowadził testy rakiety Hwasong-18 w kwietniu tego roku. Wystrzelenie rakiety zostało potępione przez 31 państw we wspólnym komunikacie na szczycie NATO w Wilnie. 14 lipca północnokoreański test nowej rakiety został omówiony przez ministrów spraw zagranicznych Korei

Południowej Park Jina i Japonii Hayashi Yoshimase oraz sekretarza stanu USA Antony'ego Blinkena w Dżakarcie.

18 lipca: w Seulu odbyło się inauguracyjne posiedzenie Grupy Konsultacyjnej ds. Nuklearnych. Zgodnie z Deklaracją Waszyngtońską z kwietnia 2023 roku Grupa Konsultacyjna ds. Nuklearnych (Nuclear Consultative Group, NCG) ma stanowić mechanizm wzmacniania sojuszu amerykańsko-południowokoreańskiego w wymiarze strategii rozszerzonego odstraszania z wykorzystaniem broni nuklearnej. Mechanizm ten ma być gwarantem bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim i zniechęcać KRLD do prowokacyjnych działań. W spotkaniu udział wzięli zastępca doradcy ds. bezpieczeństwa narodowego Republiki Korei Kim Tae-hyo, koordynator ds. regionu Indo-Pacyfiku w Radzie Bezpieczeństwa (NSC) USA Kurt Campbell, a także koordynatorka ds. polityki obrony i kontroli zbrojeń w NSC.

19 lipca: dwie rakiety balistyczne krótkiego zasięgu zostały wystrzelone przez KRLD. Na znak protestu przeciwko obecności amerykańskiego okrętu strategicznego w Busan Korea Północna wystrzeliła dwa pociski w kierunku Morza Wschodniego (Japońskiego). Działanie to zostało potępione przez Seul jako naruszające rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ.

21 lipca: Korea Południowa zagroziła „końcem reżimu” jeśli KRLD zdecyduje się na nuklearny atak. Ministerstwo Obrony Korei Południowej odpowiedziało na krytykę ze strony Korei Północnej, która uznała spotkanie Grupy Konsultacyjnej ds. Nuklearnych oraz obecność amerykańskiego okrętu nuklearnego USS Kentucky w porcie Busan za prowokację. Południowokoreańskie MON oświadczyło, że atak nuklearny ze strony KRLD zakończy się „natychmiastową” i „przytłaczającą” odpowiedzią ze strony sojuszu amerykańsko-południowokoreańskiego, ostrzegając, że atak oznaczałby koniec północnokoreańskiego reżimu. Według MON to Korea Północna prowokuje rozwijając program nuklearny. Podobnej retoryki – ostrzegającej Pjongjang - użył prezydent Yoon Suk-yeol 19 lipca podczas zwiedzania USS Kentucky, okrętu podwodnego o napędzie atomowym, zdolnym przenosić pociski balistyczne. Taki typ okrętu zadokował w południowokoreańskim porcie po raz pierwszy od 42 lat jako „wyraz zaangażowania obu państw w realizację strategii rozszerzonego odstraszania”. Na podstawie Deklaracji Waszyngtońskiej amerykańskie zasoby strategiczne mają regularnie pojawiać się w Korei Południowej.

24 lipca: dwie rakiety krótkiego zasięgu zostały wystrzelone przez KRLD. Korea Północna wystrzeliła rakiety na znak protestu przeciwko wpłynięciu do bazy na Jeju amerykańskiej łodzi podwodnej o napędzie atomowym USS

Annapolis. 29 lipca okręt został wykorzystany we wspólnych manewrach wojskowych marynarek Korei Południowej i USA – w manewrach uczestniczyły także koreańskie niszczyciele ROKS Yulgok Yi I oraz ROKS Yu Sun-sin. Ćwiczenia miały na celu wzmocnienie reagowania marynarek przeciwko północnokoreańskim łodziom podwodnym oraz atakom raketowym.

25-27 lipca: Pjongjang został odwiedzony przez rosyjską delegację. Minister obrony Siergiej Szojgu wraz z delegacją spotkał się w Pjongjangu z przewodniczącym Kim Jong-unem. Rosyjska delegacja uczestniczyła w obchodach 70. rocznicy rozejmu końącego wojnę koreańską, a także w wystawie broni. Przewodniczący Kim Jong-un przedstawił północnokoreański przemysł zbrojeniowy, a w agendzie spotkania znalazły się kwestie związane z bezpieczeństwem.

26 lipca: w Seulu odbyły się konsultacje z udziałem USA w sprawie zwalczania północnokoreańskiej cyberprzestępczości. Po raz czwarty odbyło się spotkanie grupy roboczej ds. zwalczania cybernetycznych zagrożeń ze strony KRLD. Spotkaniu przewodniczyli: specjalna reprezentka USA ds. Korei Północnej Jung Pak oraz jej południowokoreańskich odpowiednik Lee Jun-il. Korea Południowa i USA współpracują w celu ograniczenia cyberkradzieży i wyłudzeń, które zasilają północnokoreański program zbrojeniowy.

30 lipca: wdrażanie środków bezpieczeństwa przeciwko dronom zostało przyspieszone przez Seul. W odpowiedzi na zaprezentowanie przez Koreę Północną dronów obserwacyjnych i szturmowych podczas parady wojskowej Korea Południowa podjęła kroki w kierunku przyspieszenia ulepszenia systemu obrony przeciwko dronom. Podczas parady wojskowej z okazji Dnia Zwycięstwa, jak w Korei Północnej nazywane jest zakończenie wojny koreańskiej podpisaniem rozejmu zaprezentowano drony przypominające wyglądem amerykańskie RQ-4 Global Hawk i MQ-9 Reaper. Południowi eksperci uspokajali opinię publiczną, zwracając uwagę, że możliwości tych dronów nie są znane, a powielanie wyglądu maszyn amerykańskich może być strategią mającą zmylić południowokoreańskie wojsko oraz wywołać panikę. Przygotowania do wzmocnienia obrony przeciwko dronom rozpoczęły się po incydencie, w wyniku którego północnokoreańskie drony doleciały do Seulu w grudniu 2022 roku. Od tego czasu południowokoreańskie firmy zbrojeniowe opracowują działa do zestrzeliwania dronów z pokładu helikopterów. Podczas parady, która odbyła się 27 lipca, KRLD zaprezentowała także rakiety międzykontynentalne – jednak poza dronami nie pojawiło się żadne nowe uzbrojenie.

3 sierpnia: Minister ds. Zjednoczenia spotkał się z rodzinami osób uprowadzonych przez KRLD. Pierwszym zadaniem nowego ministra ds. zjednoczenia Kim Young-ho było spotkanie z przedstawicielami organizacji społecznych zajmujących się kwestiom osób uprowadzonych i przetrzymywanych przez KRLD, jak Abductees' Families Association. Minister zapowiedział, że kwestia porwań, zatrzymań oraz praw człowieka stanie się istotną sprawą w relacjach międzykoreańskich – a bez jej rozwiązania niemożliwe będzie podpisanie traktatu pokojowego. Ministerstwo ds. Zjednoczenia ma utwożyć specjalną grupę zadaniową w tej sprawie, co jest częścią reorganizacji struktur.

21-31 sierpnia: w Korei Południowej odbyły się coroczne ćwiczenia obronnościowe Ulchi Freedom Shield. Po raz pierwszy od 2017 roku wznowiono część manewrów obejmujących ludność cywilną, aby przećwiczyć scenariusze związane z atakiem terrorystycznym, klęskami żywiołowymi lub atakiem nuklearnym ze strony KRLD. Druga część ćwiczeń objęła wspólne manewry wojsk Stanów Zjednoczonych i Korei Południowej. Zagrożenie ze strony KRLD jest wskazywane jako główna przyczyna przeprowadzania corocznych ćwiczeń. W tym roku prezydent Yoon Suk-yeol zalecił skupienie się na „realistycznych” ćwiczeniach, odzwierciedlających strategię KRLD: działania propagandowe w pierwszej fazie potencjalnego konfliktu, ukierunkowane ataki na kluczowe dla bezpieczeństwa obiekty oraz atak nuklearny. Prezydent oświadczył również, że im większa będzie groźba prowokacji ze strony KRLD, tym solidniejsza stanie się struktura trójstronnej współpracy w zakresie bezpieczeństwa między Koreą Południową, Stanami Zjednoczonymi i Japonią. Manewrom od lat sprzeciwia się Pjongjang, który traktuje je jako prowokację.

23 sierpnia: lider opozycji został uznany za podejrzanego w sprawie nielegalnych transferów pieniężnych do Korei Północnej. Prokuratura w Suwon oskarżyła Lee Jae-myunga, przywódcę Partii Demokratycznej o korupcję w związku z przekazywaniem transferów pieniężnych za pośrednictwem firmy produkującej bieliznę Ssangbangwool Korei Północnej w 2018 roku – miała być to „zapłata” za zgodę władz KRLD na wizytę Lee Jae-myunga, ówczesnego gubernatora prowincji Gyeonggi w Korei Północnej. W tej sprawie w stan oskarżenia został postawiony ówczesny wicegubernator Gyeonggi Lee Hwa-young, który zmienił dotychczasowe zeznania, wcześniej wykluczające udział Lee Jae-myunga. Lider opozycji konsekwentnie nazywa działania prokuratury wobec niego „zemstą polityczną” prezydenta Yoon Suk-yeola – obaj startowali w wyborach prezydenckich, które kandydat Partii Siła Narodu wygrał historycznie niską przewagą głosów.

23 sierpnia: w Korei Południowej przeprowadzono narodowe ćwiczenia ewakuacyjne w przypadku ataku z powietrza. W obliczu północnokoreańskich prowokacji oraz zapowiedzi wystrzelenia satelity południowokoreańskie władze postanowiły wznowić narodowe ćwiczenia dla ludności cywilnej. Tego rodzaju ćwiczenia zostały zawieszono w 2017 roku, gdy relacje międzykoreańskie uległy poprawie (szczyt z udziałem prezydenta Moon Jae-ina i przewodniczącego Kim Jong-una). Później ćwiczenia zostały zawieszono ze względu na pandemię COVID-19.

24 sierpnia: druga próba wystrzelenia północnokoreańskiego satelity zakończyła się fiaskiem. Koreańska Centralna Agencja Prasowa (KCNA) poinformowała, że próba wystrzelenia satelity za pomocą rakiety Chollima-1 zakończyła się niepowodzeniem. Poprzednia taka próba, również nieudana, odbyła się w czerwcu. Pjongjang zapowiedział, że kolejna próba odbędzie się w październiku. W reakcji na działania KRLD południowokoreański minister spraw zagranicznych Park Jin przeprowadził telefoniczne konsultacje ze swoimi odpowiednikami ze Stanów Zjednoczonych Antonym Blinkenem i Japonii Hayashi Yoshimasą. Wspólnie potępiono Koreę Północną oraz zgodzono się podjąć działania nałożenia dodatkowych sankcji na KRLD. Ponownie uznano, że próby wystrzelenia satelity przy użyciu rakiet balistycznych stanowią naruszenie rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ.

KOMENTARZ

Cena politycznych wyjazdów do KRLD. W lipcu i sierpniu przewodniczący Partii Demokratycznej ponownie znalazł się w trudnej sytuacji – pojawiły się kolejne zarzuty, tym razem związane z firmą Ssangbangwool i nielegalnymi transferami pieniężnymi do Korei Północnej. Warto zauważyć, że kwestia „zapłaty” za możliwość spotkania się z północnokoreańskimi dygnitarzami jest tajemnicą poliszynela. Politycy południowokoreańscy liczą na wzrost poparcia związany z prowadzeniem polityki „zjednoczeniowej” – spotkań z przedstawicielami władz w KRLD, które mogą doprowadzić m.in.: do spotkań rozdzielonych rodzin. Korea Północna nie jest jednak bezinteresowna i z reguły oczekuje czegoś w zamian. Najgłośniejszy skandal związany z przekazami pieniężnymi w zamian za możliwość spotkania z północnokoreańskim liderem dotyczył szczytu z udziałem prezydenta Kim Dae-junga w 2000 roku. Nim do tego spotkania doszło Hyundai Group miała przekazać Korei Północnej prawie 500 mln USD w zamian za

kontrakty infrastrukturalne. O sprawie stało się głośno trzy lata później – i choć Kim Dae-jung przeprosił, transakcyjny charakter szczytu międzykoreańskiego się opłacił: były prezydent zapisał się na kartach koreańskiej historii jako inicjator „Słonecznej polityki”. Wizyty w Korei Północnej stały się stałym elementem polityki prezydentów liberalnych. Nie bez znaczenia były daty szczytów międzykoreańskich – szczyt prezydenta Roh Moo-hyuna z przewodniczącym Kim Jong-ilem odbył się w 2007 roku, rok przed wyborami prezydenckimi. Natomiast w roku wyborów samorządowych prezydent Moon Jae-in spotkał się z Kim Jong-unem. Co ciekawe, nawet wywodzący się z partii konserwatywnej prezydent Lee Myung-bak prowadził z Pjongjangiem negocjacje w sprawie organizacji szczytu, który ostatecznie nie doszedł do skutku. Gdy relacje międzykoreańskie uległy znacznemu pogorszeniu w związku z zatopieniem korwety Cheonan i ostrzelaniem wyspy Yeonpyeong w 2010 roku Korea Północna ujawniła dokumenty dotyczące sekretnych negocjacji administracji Lee Myung-baka w sprawie organizacji trzech międzykoreańskich szczytów. Innymi słowy nawet konserwatywna administracja mogła zbiegać o wizyty w KRLD zanim incydenty doprowadziły do zaostrzenia stanowiska i zerwania międzykoreańskich kontaktów. Wynika to z politycznego znaczenia międzykoreańskiego dialogu w kontekście dążenia do zjednoczenia jednego narodu – nawet jeśli zjednoczenie w rzeczywistości oznacza współpracę, a nie powstanie jednego państwa.

Wyjaśnia to dlaczego Lee Jae-myungowi mogło zależeć na takiej wizycie. Jednak przy obecnej atmosferze zaostrzających się nastrojów zimnowojennych, szczególnie w relacjach międzykoreańskich (obawy Seulu w związku z ociepleniem relacji na linii Moskwa-Pjongjang), ujawnienie akceptacji transferów pieniężnych do KRLD w zamian za możliwość organizacji spotkania mogą być gwoździem do politycznej trumny lidera opozycji.

Napięte relacje międzykoreańskie są odzwierciedlone we wstrzymaniu wymiany międzyludzkiej. Odmowa wydania zgody na wjazd do KRLD szefowej Hyundai Group przyciągnęła uwagę ekspertów z jednego powodu: odmowne oświadczenie zostało wydane przez północnokoreańskie MSZ, a nie jedną z agencji zajmujących się sprawami międzykoreańskimi. Innymi słowy, Hyun Jeong-eun została potraktowana jak obywatelka innego państwa, a nie Korei Południowej. W 1991 roku obie Koree przyjęły Podstawowe Porozumienie Międzykoreańskie, na którego mocy postanowiono traktować relacje między państwami jako „specjalne”, oparte o proces dążenia do zjednoczenia, a nie typową relację między dwoma państwami. Komunikowanie się za pośrednictwem MSZ zostało odebrane przez Seul jako „słabienie ducha zjednoczenia”. Ociepleniu dwustronnych relacji nie sprzyja także wybór nowego ministra ds. zjednoczenia, Kim Yung-ho, który zgodnie z polityką

międzynkoreańską prezydenta Yoon Suk-yeola zapowiedział „twarde” stanowisko wobec północnokoreańskich żądań.



**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

